

(izhaja ob 4 zjutraj.)
Stane celoletno . . . 240 K
mesečno 20 „
za inozemstvo . . . 600 „
—
Oglasi za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1 „

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72
Upraviništvo:
Prešernova ulica št. 66
Telefon št. 36.
Račun izr. poš. ček. urada
št. 11.842.

Ljubljana, 28. novembra.

Težko je govoriti slepu o barvah. Še težje mora biti slovenskemu opozicijskemu časopisu pisati o pozitivnem delu za narod in državo. To zahteva zlasti ono naše časopisje in časopisje one stranke, ki je nastala samo radi nogačije ter pridobila v prvem svojem političnem zaletu med zbeganimi narodom nekoliko tal samo radi svoje demagogije.

V mislih imamo glasilo narodno-socialne stranke. Ako čitaš njegove vodenike, ne najdeš v njih drugega kot prazne fraze, polne trditve, ki so v diametralnem nasprotju z dejanskim položajem.

Stalna fraza je trditev, da predstavljajo NSS »zanimel političnega delovanja, ki postavlja strankarsko organizacijo in strankarske akcijske programe v službo države in naroda.« Na Slovenskem se je pa še malokatera stranka v tako kratkem času sama sebe desaurirala ter sama sebe izpoljedila kakor ravno NSS. Morda čeden program na papirju, v politični praksi nedoslednost, neznačajnost in nemoralnost. To je vse, kar bo vedela povedati politična zgodovina o slovenskih narodnih socialcih.

Ne pišemo članka radi NSS. Njih lastni pristali, kolikor jih še imajo, sami najbolje vedo, kako strahovito so razočarani in kako so bili zapeljani. Potrebno se nam tudi zdi, da zopet pokažemo na nestvarnost druge običajne narodno-socialne agitacijske fraze, katero se politika JDS bagatelizira ter njeno delo za državo in narod polencuje.

«Mesto stvarnih in strokovnih programatičnih vidikov uveljavljajo vodilni možje JDS korupcijski sistem in edini način političnega boja.» Tako piše »Jugoslavija«. Pogledajte nazaj za leta tri leta in na one mesece v tej dobi, ko so imeli slovenski demokrati vpliv v vladi. Ako imate oči in poštenje, morate priznati, da se je skoraj vse, kar je bilo pozitivnega in reorganizatornega, napravilo od demokratov.

Kdaj drugi kot demokratije dr. Kukovec, dr. Zerjav in drugi so delovali na osnutkih, številih kulturnih, socialnih in gospodarskih zakonskih načrtov? In pri tem niso zasledovali druge tendence kot dati narodu trdno podlago za svobodni razvoj njegovih sil, zavedajoč se, da je le tako mogoče dvigniti mlado državo do ugleda in moči. Ako bi demokratije ničesar drugega ne storili kakor to, da so dali zakonsko podlago za svobodo in napredek našega šolstva ter ustvarili garancije za svobodno vest in kulturnega dela, storili bi že jako mnogo. In njih zaslugi na socialnem polju. Minister Kukovec bo zapisan na prvem mestu v zgodovini socialnega razvoja našega naroda. Najmodernejša zakonodaja, ki je nimajo niti vse večje, niti vse starejše države, je zapopolnena v njegovem osnutku kompletne socialne zakonodaje, ki je predložena zakonodajnemu odboru.

Ali more imeti pošten človek dr. Zerjav negirati pozitivno delo demokratov? Morda parlamentarno zastopstvo slovenskih opozicijskih strank, ki se ne pokažejo niti v zakonodajni odbor, ampak lovijo pristaše z umazano demagogijo, delo za delavstvo pa prepušča tmem demokratu.

Razv-n zakonodajnega, programatičnega dela, čegar veliki del se že po svoji naravi odteguje širši javnosti, četudi zato ni manjše važnosti in vrednosti, posvečajo demokratije vso svojo pažnjo vsakdanjim in tekočim potrebam kulturnih, gospodarskih in socialnih organizacij, zlasti pa interesom omedlinih strank.

Povedo naj obrtniki, ali je v Sloveniji že kdaj kakera stranka toliko delovala za njihove koristi kot demokratska. Dr. Zerjav naj narodnim socializmom pokaže zahvale obrtnih organizacij za svoj neumoren trud in parlamentarno zastopstvo. Omenjati nam ni niti treba posebej zasluabe, ki jo je imelo v demokratski uradništvo. Po poslanu Reissnerju kot specialnemu njegovemu reprezentantu je poverjeno v zastopstvu uradniških interesov prav posebno odlično mesto.

Vsa ta in še nešteto drugih faktov, vse to so za NSS »nestvarni« in »neprogramatični« vidiki.

In korupcijski sistem? Naj se vendar že enkrat navede posredne slučaje korupcije. Ako je pa vse uradništvo tako koruptno kot je trdila »Jugoslavija«, da je »korupten« okrajni glavar doktor Pirkmajer, potem s Sloveniji na vse svoje uradništvo lahko prav poznamo.

Pregovori za rekonstrukcijo

RADIKALSKO-DEMOKRATSKI KOMUNIKE. — SEJA DEMOKRATSKEGA KLUBA. — MUSLIMANSKE ZAHTEVE. — RADIKALSKI KANDIDATI.

Beograd, 28. novembra. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je danes popoldne odredil, da se pozovejo v Beograd vsi poslanci v svrhu udeležitve seje narodne skupščine, ki bo v četrtek, dne 1. decembra, na dan obletnice ujedinjenja, ob 16. in na kateri se bo določil tudi dnevni red.

Beograd, 28. novembra. Predsednik radikalnega kluba g. Stanojević in predsednik demokratskega kluba g. Davidović sta izdala nastopni komunike:

Sinoči dne 27. novembra sta se sestala gg. Davidović in Stanojević in izmenjala svoje misli o potrebi, da se obrzi in uvrsti sporazum med radikalno in demokratsko stranko za skupno delo o zakonodajnih poslih, ki bi se imeli izvršiti v letošnjem zasedanju in o katerih so se prej vodila pogajanja med določenimi delegati. Razen tega so se razpravljali tudi drugi zakonski predlogi, ki bi jih bilo treba sprejeti. Pogajanja se bodo nadaljevala sporazumno z drugimi parlamentarnimi skupinami, ki so zastopane v vladi.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja demokratskega kluba, na kateri je Ljuba Davidović poročal o svojem sestanku s predsednikom radikalnega kluba Aca Stojanovićem glede rekonstrukcije kabineta. Finančni minister je imel dolg ekspezo o finančnem položaju države; v ekspezi je naglašal, da živimo sicer v težki gospodarski krizi, vendar pa položaj ni obupen, ker se bo našlo kritje za primanjkljaj. Opozarjal je zlasti na dejstvo, da naša država razen 10.000 konj še ni dobila nobene vojne odškodnine in da moramo vse naprave in poprave, ki so potrebne vsled dolgotrajne vojne, kriti z rednimi dohodki.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Muslimanski klub je na svoji današnji seji razpravljal o verskem vprašanju ter v zvezi s tem o delu interkonfesionalne komisije, ki izdeluje zakon, s katerim se naj na temelju ustave uredi versko vprašanje za vse konfesije. Daljša diskusija se je razvila zaradi vprašanja izplačevanja haka v znesku 800 milijonov kron. Sklenjeno je bilo o priliki rekonstrukcije vlade zahtevati, da se vsavi kredit za izplačanje tega haka v kabinet, kar dosedaj še ni bilo storjeno. Sledila je daljša razprava o politični situaciji, nakar so bili zbrani poslanci dr. Hrasnica, Kapetanović in Korkut kot delegati za pogajanja z ostalimi vladnimi strankami.

Delegati so takoj po seji odšli k ministru predsedniku Pašiću, ki jim je razložil sedanje situacijo. Poudarjal je, da je potrebno, da stavijo muslimanski ministri svoje portfelje na razpolago muslimanskemu klubu, da more klub odrediti nove kandidature. Delegati pa so izjavili, da klub ne namerava menjati svojih ministrov. Izrekli so se potem še imenom kluba za sedanje vladno koalicio ter izrazili željo, da hočejo sodelovati pri pogajanjih glede rekonstrukcije vlade. Ministrski predsednik je na to zahtevo pristal.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Muslimanski klub je sklenil zahtevati od ministrstva pravda, da vpoštevajo sklepe ankete, ki se je vršila pretekli mesec glede vprašanja muslimanov v Sandžaku in Macenoliji. Od ministrstva za vero zahtevajo muslimanski klub ureditve interkonfesionalnih odnosov, od finančnega ministrstva izenačenje vseh državnih davkov in laka, od ministrstva za prosveto ureditev šolskega vprašanja v Bosni, od vojnega ministrstva pa ureditev notranjih odnosov v vojski, da se odstrani vsaka tatitve verskih proslav v vojski. Muslimani zahtevajo, naj se odstrani vse, kar bi žalilo verska čustva tako, da bi vojski drugih izpovedi ne bili prisiljeni prisostvovati pri raznih svečanostih obredom, ki jih vrše svečeniki.

Glede prometa zahtevajo muslimani, naj se nadaljuje izgraditev proge Krupa-Bihac, kjer se je delo ustavilo. Glede agrarne reforme zahtevajo, naj se čimprej izvrši pogoji, pod katerimi se je vlada sporazumela z muslimani povodom sprejetja ustave.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Danes so bila v radikalnem klubu zaključena pogajanja glede oseb ministrov. Po sklenjenem sporazumu imajo dobiti portfelj agrarnega ministrstva Milorad Vujčić, ministrstvo pravde Uzunović, sabračaj Krsta Miletić. Kakor izgleda torej Velizar Janković in Laza Marković ne bosta prišla v vlado.

Poraz komunistov v Trstu

KONEC SPLOŠNE STAVKE.

ŠTRAJK.
Trst, 28. novembra. (Izv.) Tržaška splošna stavka je končala danes popolnoma z istim uspehom. Kakor ona pred dobrim mesecem. V soboto zvečer, okoli polnoči, je generalni civilni komisar Mosconi sprejel zastopnike kovinarjev, delavske zbornice in tajnika zveze pomorskih delavcev ter obenem zastopnike industrijev. Delegati so se zedinili na sledeče pogoje:

1.) Stavkajoči delavci Julijske Benečije pričnejo delati v ponedeljek 28. novembra. 2.) Spor bo reševala posebna komisija, sestavljena od zastopnikov »Fioma« in Zveze Industrijev pod predsedstvom ministrstva za javna dela, Beneduceja. 3.) Pogajanja morajo biti končana do dne 3. decembra. 4.) Za slučaj, da ne pride do sporazuma, pride kot razsodnik v poštev minister Beneduce. 5.) Medtem se izplačajo delavcem predjudni ne glede na končno ureditev plač.

Ostali pogoji se tičejo termina, s katerim naj stopijo v veljavo nove plače in predvidevajo postopanje proti štrajkovcem.

Spor se ima torej rešiti do dne 3. decembra in se bo rešil v Rimu.

Z ozirom na doseženo sporazum je bil včeraj proglašen konec stavke. V mestu se danes zopet normalno dela; tramvaj vozi, trgovine in drugi lokali so odprti; časopisi zopet izhajajo.

Zaradi neuspeha delavskega vodstva vlada med delavstvom velika potrlost in nezadovoljnost, ki jo kažejo spretno izražljajo v svoje namene.

Seja zakonodajnega obora

Beograd, 28. novembra. Današnja seja zakonodajnega odbora je otvoril predsednik gosp. Trifunović ob 16.20. Sprejel se je zakon o poštnohranilnišnem prometu v kraljevini SHS. Dalje so razpravljali o uredbi glede honorarja za ravnatelje in druge srednješolske profesorje za nadure. Minister prosvete Pribičević veli, da se materialno stanje profesorjev s to uredbo skoro nič ne izboljša. Nakazani poviški niso povški, ker s poviškom 50 dinarjev ni mnogo pomagano. Hotelo se je pomagati z zmanjšanjem maksimalnih ur, toda ker se je to zmanjšanje uvedlo samo za profesorje z 20 službenimi leti se s tem ni nič rešilo.

Ker se ta stvar ne more proučiti sedaj v plenumu zakonodajnega odbora, smatra minister prosvete, da je v svrhu pravične rešitve treba, da se stvar vrne sekciji. Finančni minister dr. Kumanudi se strinja z mnenjem ministra Pribičevića, da se stvar vrne sekciji. G. Kurbegović poudarja, da je za pravično razdelitev nagrad po delu. Smatra, da je vprašanje vseučiliških profesorjev ravno tako važno, kakor srednješolskih učiteljev. Referent se strinja s tem, da se vprašanje srednješolskih profesorjev vrne sekciji in veli, da se bo vprašanje vseučiliških profesorjev rešilo s splošno uredbo o draginskih dokladah. — Potem se je razpravljalo izseljeniško vprašanje. Sprejeli so se členi z raznimi majhnimi izpremembami.

Nadalje je odbor razpravljal o uredbi glede posestva Belje. To posestvo je imelo pred vojno 100.000 oralov, ker pa je en del prišel pod Madžarsko, je ostalo v naši državi okoli 80.000 oralov. Prebivači so Srbi in Madžari. Na posestvu obstaja tovarna sladkorja, dve opekarni, ena klavnica; posestvo razpolaga z železnico 20 kilometrov. Preteklo leto je bilo fiktivnih dohodkov 6 milijonov dinarjev, letos računajo s 15 do 20 milijoni; po mnenju strokovnjakov pa bi moralo posestvo na leto prinašati 40 milijonov dinarjev. V debati je o tem vprašanju poročal referent g. Stajič, zemljoradnik, član ankete komisije. Je za to, da posestvo ostane v državnih rokah, misli pa, da bi bilo bolje, da pride pod ministrstvo za poljedelstvo in vode (sedaj je v upravi finančnega ministra). Finančni minister dr. Kumanudi smatra pa, da bi ne bilo primerno, da bi posestvo prišlo pod ministrstvo za poljedelstvo in vode.

Seja se je končala ob 19.30 ter je odrejena prihodnja za jutri ob enajstih, na kateri bodo definitivno glasovali o tej uredbi.

Z washingtonski konference

Washington, 28. novembra. (Izv.) Danes so se vršile posvetovanja komisij. Med angleškimi, ameriškimi in japonskimi delegati se je vršila važna izmenjava misli glede razveljavljanja angleško-japonske zveze. Govori se, da je Japonska predlagala, da naj se pogodba izpremeni v dogovor. Japonci so izrazili zlasti željo, da bi temu dogovoru pristopila tudi Amerika, vendar pa Amerikanci temu narčtu za enkrat niso prav nič naklonjeni.

Pariz, 28. novembra. (Izv.) Iz Washingtona poročajo, da se japonski delegati v Washingtonu, ki pričakujejo novih instrukcij iz Tokija, drže silno rezervirano. Pričakuje se, da bo regentom imenovani japonski prestolonaslednik bolj naklonjen načrtom washingtonske konference.

Stinnesov neuspeh v Londonu

Pariz, 28. novembra. (Izv.) Stinnesova navzočnost v Londonu je vzbudila v Franciji veliko pozornost. »Temps« naglašajo, da se je Stinnesova misija v Angliji popolnoma ponesrečila. Londonski finančni krogi so mu namreč izjavili, da je za sedanjopopolnoma izključeno, da bi mogla dobiti Nemčija v Angliji posojilo.

Pariz, 29. novembra. »Journal« poroča iz Londona: Hugo Stinnes je nočoj odpotoval iz Londona. Govori se, da so se pogajanja, katera je započel, da bi dobil denarnih sredstev, izjalovila. Angleški finančniki so, predno se česar lotijo, baje zahtevali, da se ukrene vse potrebno, da se zvišajo nemški menični tečajji.

Francosko-italijanski spor

Rim, 28. novembra. Listi nadaljujejo svoje polemike proti Briandovi vsled tega, ker se je na washingtonski konferenci nelepno izrazil o italijanski vojski. Razen v Turinu je prišlo do demonstracij tudi v Neaplu, Milanu, Genui in Firenci. Več listov smatra, da so povzročile demonstracije in razburjenje v Italiji vesti lista »Echo de Paris«, katere je napisal Perlinax.

Rim, 28. novembra. Po prečitjanju Schanzerjeve brzojavke v zbornici, v kateri Schanzer v polnem obsegu dementira izjavo o italijanski vojski, ki se pripisuje Briand, je izjavil minister Della Torretta, da bi nikoli ne bil podal take izjave, kakor jo je bil podal v petek. Še bi ne bil popolnoma prepričan, da se italijanski vojski ni zgodila nobena krivica in žalitev. Ministrski predsednik je izrazil svoje obžalovanje nad tem, da so inozemski listi, ki so razširjali napačne vesti, povzročili graje in obžalovanja vredne incidentne in je poudarjal, da je dolžnost vsakega pravega Italijana vzdrževati priateljske vezi Italije z narodom, s katerim se je Italija skupno borila v vojni in s katerim jo morajo vedno vezati priatelni odnošaji.

POINCARE ZAČEL BOJ PROTI BRIANDU.

Pariz, 28. novembra. (Izv.) Bivši predsednik francoske republike, Poincare, je imel včeraj v Bordeauxu govor, ki se smatra kot znamenje pričetka boja zmerljivih republikanskih strank proti ministrskemu predsedniku Briand. Poincare ni napadal vlade toliko zaradi politike napram Nemčiji, kolikor zaradi novih davkov. Splošno se domneva, da ni izključeno, da pride v francoskem kabinetu v kratkem do izpremembe in da se zmerne republikanske stranke že sedaj pripravljajo za nove volitve.

BRIANDOV ODHOD IZ AMERIKE.

Pariz, 28. novembra. (Izv.) Ministrski predsednik Briand je odpotoval na krovu parnika »Paris« iz Washingtona. Francoski ministrski svet mu pripravlja kar najslajnejši sprejem. Posebna topeдна flotila se bo peljala parniku »Paris« nasproti, nakar se bo vršil v Le Havru veličasten sprejem, pri katerem bodo navzoči vsi ministri. Briand prispe v Pariz v petek.

VPRAŠANJE DRŽAVNIH HIMEN.

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Povodom naredbe pokrajinskega namestnika v Ljubljani, da se imajo v cerkvi peti vse tri himne se je ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič obrnil na vlado v Beogradu s prošnjo, da odredi, da se ima peti samo ena, in sicer državna to je himna »Bože pravde«.

Radičev delegat na kongresu republikanske širanke

Beograd, 28. novembra. Na včerajšnjem kongresu republikanske stranke so referirali Jaša Prodanović, Ljuba Stojanović, Mihajlo Ilić in Jovan Gjonović. Za njimi je govoril dr. Basariček, delegat Radičeve stranke. Njegov govor je izval splošni interes. Dokazoval je, da njegova stranka ni separatistična, da je za narodno edinstvo, da pa nima namena, da bi Srbom vsiljevala svoje mišljenje. Radičeva stranka je republikanska in ako Srbi želijo republiko, se bodo lahko sporazumeli s Hrvat, ako pa želijo monarhijo, bo njegova stranka zahtevala republiko za Hrvatsko. Radičević ni prihajajo v Beograd, ker je parlament diskreditiran. Ako bi Radičeva stranka prišla v parlament, bi povzročila samo vojaško diktaturo. Radič ima mandat, da more, ako to smatra za potrebno, pozvati svoje poslance v Beograd in začeti z delom v parlamentu. Ni izključeno, da bo Radič prišel v Beograd, ako se sedanje razmere izpremenijo. — Po kongresu je bil prijateljski sestanek.

Velike poneverbe v Zagrebu in Ljubljani

Zagreb, 28. novembra. (Izv.) Policija je aretirala tukajšnjega trgovca Gomzija, ki ima svoje prostore na lici Obdolca, da je poneveril štiri in pol milijona kron, ki so mu bili izročeni, da kupi z njimi zlato za neke ljubljanske osebe, ki so nameravale to zlato — iztihniti! Dotične ljubljanske osebe so Gomziju zapunani denar same poneverile. Gre za poneverbo v skupnem znesku okrog pet milijonov kron.

(Kakor izvemo, je uvedena obširna preiskava tudi v Ljubljani. Tekom ponedeljka je bilo zaslišanih več oseb, ki so v zvezi z zadevo. Odrejene so bile nekatere aretacije. Preiskava se še nadaljuje.)

Iz finančno-ekonomskega komiteta

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Na današnji seji ekonomsko-financijskega komiteta ministrov je bil odobren predlog, da se nabavi 500.000 metrov platna za letne obleke vojakov. Istotako je bila odobrena nabava ravnokolišne količine blaga za zimsko vojaško uniforme. Sprejet je bil dalje tudi predlog ministra za šume in rude, da se izplačajo taničneme rudarjem in nameščencem pri državnih podjetjih v Bosni in Hercegovini, v katerih je bilo letos en in pol milijona centov premoga več izkopanih kot lani. Tudi drugi predlog tega ministra, da se za eksploatacijo tvornice lesnih destilativ v Bosni ustanovi delniška družba s kapitalom 200 milijonov dinarjev, na katerem bi se država udeležila s 20 odstotki, je bil v načelu odobren.

VPRAŠANJE PERSONALNE UNIJE MED MADŽARSKO IN RUMUNIJO

Beograd, 28. novembra. (Izv.) Vključ vsem dementijam s strani Rumunije se še vedno vzdržujejo vesti, da se vrše med Madžarsko in Rumunijo pogajanja glede personalne unije, ki jih vodi pomočnik zunanje ministrstva, ki jih Cantacuzene. Pred par dnevi se je mudil knez zopet v Pešti in ga je ministrski predsednik grof Bethlen povabil tudi na lov. Govori pa se, da so bili madžarski pogojji glede unije taki, da jih Cantacuzene ni mogel sprejeti, ampak jih je samo naznanil svoji vladi v Bukarešti.

POLJSKO-RUSKA NAPETOST.

Varšava, 28. novembra. (Izv.) Neskončna izmenjava not med Poljsko in sovjetsko Rusijo še vedno ni pri kraju. Sovjetska vlada je poslala te dni zopet noto, v kateri očita poljski vladi, da podpira vstaško gibanje Petjurovič čet v Ukrajini, in zahteva takojšen razpust Petjurove vojaške organizacije na Poljskem. Poljska vlada je protestirala proti očitku in izjavila, da smatra to noto samo kot pretvezo za zavlaščevanje izvedbe mirovne pogodbe v Riaz.

Vsi na delo, da rešimo brate!

Prea občinski volitvami v Zagrebu

Zagreb, 27. novembra.

Dne 1. decembra bodo volitve v občinski svet zagrebački. Danes je naša demokratska stranka imela v »Kolu« volilno skupščino, kjer je o volitvah in o demokratskem občinskem programu poročal dr. Juriša, ki je bil tudi član starega občinskega sveta.

Prejšnji občinski svet je bil — falifikat. Ker 20 komunističnih poslancev ni hotelo prisesti, so bili njih mandati razveljavljeni in morala bi se vršiti nova volitev vsega občinskega zastopa, toda ban Laginja je izvedel volitve samo za onih dvanajst mandatov. Demokratska stranka se teh nezakonitih volitev sploh ni udeležila in občinski svet je imel zajedničarsko (hrvatsko separatistično) večino.

Ta večina je državo pravzaprav negirala. Za njo se je največja bitka svetovne vojne bila dne 29. oktobra 1918. na Markovem trgu v Zagrebu, ko so drugi za nas opravili delo in je bilo umirajoči Avstriji z naše strani le še reči: Adio. Ta večina je prepovedala kongres jugoslovanskih mest in pustila v Zagrebu še (še tudi bledeče) napis: (Trg Franja Josipa, Jellisaletina ulica). Karadjordjevićem se ni dala prostora. Sklenila je celo, da Zagreb na pogrebu kralja Petra ne sme biti zastojan. Ta zadnji sklep je bil kriv, da je vladala občinski svet razpustila. In sedaj bodo nove volitve.

Kako je prejšnji občinski svet, ki mu je bila strastna mržnja proti jugoslovenstvu glavni znak in mu je jemala vse sile bil povsem nesposoben v občinskem gospodarstvu, za to je nekaj tipičnih zgledov podal dr. Juriša. Druge je na podlagi dosedanjih poverljivih za socialno skrbstvo g. Anceel. Zagreb že tri leta nima mestnega fizika, ker zajedničarjem niso uzajale osebe. Požarna brana oba šteje 10 mož, a le pet jih more iti gredit. Zagreb ne pozori toraj le, ker mu je — sreča mila. Leta 1918. je tramvaj imel 1 in pol milijona čistega dohodka, letos je na kantu. V mestu so ti ljudje napravili razsulo. Porušili bi tudi državo, če se jim izroči. Bobnajo o »hrvatski svobodi«, a hrvatsko ljudstvo jim socialno propada.

Demokratska stranka stoji v volitvah s čisto socialnim občinskim programom, a vselej bo parila, da ne bo trpele nikjer državna misel ter skušala vrniti Zagrebu svele jugoslovenski obraz, ki ga je imel nekdat.

Volilno pravico imajo tudi žene, ki samostojno gospodarijo ali imajo primerno šolsko izobrazbo.

Na ulici sem čul Sloveca: »Kaj bom mar čakal Radićeve republike? Kmet lahko čaka, ker ima vsega dovolj doma«.

Spološčna stavka v Trstu

Položaj — Pogajanja. — Zopet bombe. Lice mesta.

Trst, 26. novembra.

Mesto je navidezno v normalnem stanju. Trgovina se skoro vse odprte. Kavarne tudi, toda okna so večinoma zastrta. Tramvajski vozovi vozijo precej pogostoma. Toda malo ljudi se jih poslužuje. Kljub precej močni straži na vozovih »matrajo« vozniki za nevarno. Tudi taksametri krožijo po mestu, dasi v manjšem številu kakor navadno. Tuptam je videti težak kamion naložen z vrečami moke, nad vrečami pa pet ali več vojakov z nastavljenimi puškami. Močne varnostne straže korakajo po mestu. Okoli kavarne in drugih javnih lokalov se postavljene straže. Električne luči in delovna tudi plinske svetilke gorijo v večernih urah, česte so tudi vsaj deloma pometene. Tudi v luki gre

kolikortoliko delo naprej. Šole so odprte, javni uradi poslujejo redno. Pač pa so zaprta gledališča in tudi kinematografi.

Položaj.

V splošni stavki samj pa je nastala precejšnja izprememba, in kakor se zdi, se je od večerj sem izpremenil tudi obliki položaja. Javila se, da sta zastopnika veleindustrijalec inž. Sacerdoti in Cosulich odpotovala v Rim, kjer sta stopila v stik z ministrom za javna dela Beneducejem, naprosenim za posredovanje od generalnega tajnika kovinarske organizacije posl. Buozzija. Upati je torej, da se prične pogajanja, ki dovedejo do sporazuma.

Kovinarji so pristali na to, da reši spor mešana komisija pod predsedstvom omenjenega ministra, in so sklenili, da se v tem slučaju vrnejo na delo in da bodo delali toliko časa brez plače, dokler se ne doseže sporazum. Na čigar podlagi jim bodo potem industrijalci plačali zaslužek. Kakor je videti iz tega sklepa, je delavstvo šlo v svoji popustljivosti res do akrajnosti.

Republikanci in legionarji na strani delavstva.

Obenem se pa javlja tudi, da so se ponudili v dosego sporazuma še novi posredovalci. Sročili so se namreč sestali zastopniki republikanske stranke, republikanske mladinske zveze, zveze reških legionarjev, poveljništva republikanskih predstavl, skupine bojnikov »Filippo Corridoni« in nacionalnega društva bojnikov in so sklenili posredovati v svrhu rešitve spora med delavstvom in industrijalci. Izvoljen je bil takoj odbor, ki je dobil nalogo, da že danes stopi v zvezo z obema strankama.

Da je prišlo do tega sklepa, je brez dvoma povod umor predsednika tržaške tiskarskega društva Müllerja. Značilna v tem pogledu je izjava tržaške sekcije zveze reških legionarjev, ki je sklenila na svojem sinočnem sestanku »pozdrav delavstvu, ki se nahaja v težkem boju proti brezdomniškemu kapitalizmu, in odločilo protest proti zločinskemu dejanju tistih, ki porušujejo s trobovnico najramotnejše zločinstvo onečašča in sramote ime domovine«.

Bombe brez konca.

Dognale se je, kakor trdi delavski »Bollettino dello sciopero«, da sta bombi, ki sta eksplodirali včeraj v ulici Paduina, bili namenjeni mestnim službenim, ki so zborovali v svojih društvenih prostorih, in vrženi od štirih fašistov, od katerih sta bila dva aretirana. Dočim sta ostala dva ušla. Prve vesti, ki so se raznesle o tem napadu po mestu, so bile pretirane, in je sedaj ugotovljeno, da je bila ranjena samo ena oseba in ne težko.

Snoči ob 6. je v ulici Battisti (prej Stadion), nekako pred »Maximom«, eksplodirala petarda pod tramvajskim vozom. Škoda petarda ni napravila. Ljudje v tramvajem vozu so se pač silno prestrašili in splašilo se je par fujerskih konj.

Okrog 8.45 zvečer je eksplodirala bomba na Velikem trgu pred kavarno »Spechi,« glavnim zbirališčem fašistov, ki imajo v isti hiši (sala Danti, prej Schillerjeva dvorana) svoje prostore. Bomba je razbila kavarniška okna in lahko ranila nekega poročnika, ki je v istem hipu zvečer iz kavarne.

Ob 10.45 zvečer, ko so slučajno za par minut ugasile električne luči, je bila vržena bomba proti restavraciji Chiozza in sicer s strani Carduccijske ulice. Razbila je okna v prtiliču in v prvem nadstropju in v restavraciji poskočevala tudi nekaj pohištva. Človeških žrtv ni bilo, ker je bila tista stran restavracije prazna.

Iz potnih spominov

III.

Drugo jutro sem sedel v pisarni glavnega direktorja. Velika izba, okusno, ali priprosto opravljena. Prijatelj Tone Kristan sedi za veliko pisalno mizo. Dobro volje kot vedno.

— »Kako se ti godi?«

Cudno je to! Pravino, da smo emancipirani, da smo prežeti novega duha, novih misli in idej, ali nehoté nam vedno prihaja to staro vprašanje na usta... »Kako se ti godi?«

Prijatelj Tone se zasmije, da mu glas odmeva od vseh štirih sten:

— »Kako neki? Ali je še kdo slišal, da se mi je kaj slabo godilo? Veš — nikdar v življenju nisem tožil, in imel sem že vsakejake čase. Čemu? Lepo se res sliši: »Hudo mi je itd.«, ali še lepše zvonči: »Dobro mi je — ni treba boljše!« Sai res, pomagal mi še nikdo ni in najbrže mi ne bo nikoli.«

— »Oho!« — sem mu odvrnil — »ali tudi zdaj praviš samo zato, da se ti dobro godi, da nekaj rečeš.«

Zresnilo se mu je lice.

— »Veš, ljudje sodijo po zunanem. Ne smem reči, da bi si želel najboljše — ali skrb in dela je toliko, da zdaj šele dobro vem, kaj pomeni Avgijev hlev.«

In ravnatelj Kristan mi je razlagal in razložil, kaj je vse od 1. julija do sedaj doživel. O vsem tem so me že več ali manj moji prijatelji informirali. Mene je glavno zanimal način pripovedovanja. Čudil sem se, kako je glav-

Stavka se je zopet razširila.

Umor črkostavca Müllerja je, kakor je bilo pač pričakovati, postružilo vplival na stavko. Dočim so se včeraj vrnili na delo skoraj vsi delavci v prosti luki, danes delo v prosti luki stoji skoraj popolnoma. Danes dopoldne tudi t. j. bilo elektrike. Zvečer zna biti mesto zopet brez luči. Tramvajski uslužbenci so sklenili, da bodo vstrajali v stavki. Iz Pule prihaja poročilo, da je tudi tamkaj izbruhnila stavka in sicer potem, ko se je izvedelo za umor črkostavca Müllerja.

Današnji »Lavoratore« — »Bollettino dello sciopero« je objavil naslednji proglas:

»Delavci! da zmaga v boju, moramo najprej doseči, kar jih je bilo leta sem v Julijski Venečiji, uporabljajo industrijalci vse mogoče orožje. Uporabljajo laž, nasilje, krumirstvo! Dali so umoriti po svojih zavratnih morileh, fašistih, vašega delovnega tovariša črkostavca Giorgio Müllerja. Včeraj je na borzi več verižnikov izročilo poslanec Giunti več tisoč lir! Ali je to morda pačilo za zločin? — Delavci! Ali se boste dali sestradati, umoriti, ne da bi se branili? Kdor gre na delo, ko je treba napeti skrajne sile, ko je nepokopano truplo umorjenega tovariša, je kriv, ki izdaja, podlež!«

Obstati niso dovolile javnega pogreba umorjenčevega, pač zato ne, da je bi prišlo ob tej priliki do kakih izgredov. Davi ob šestih uri so prepeljali truplo z avtomobilom, ki sta ga spremljala kamijon s stražniki in ena sama kočija s pokojnikovimi sorodniki, na pokopališče sv. Anli, kjer se je zakopalo brez vseh svečanosti. Če bi bil umorjenec fašist, bi bilo gotovo vse mesto moralo biti v zastavah, pogreba bi se bilo udeležilo tisoče ljudi in vencev bi bilo cele vozove.

Ne švindeli, ampak kaj drugega!

Za nedeljo ljubi vsakdo kaj boljšega. Naš Dopisni urad nam je to pot poskrbel za izdatno zabavo, ki jo je »Slovenec« zabelil s svojimi tradicionalno modro premišljenimi »šmonce« o zunanji politiki. Zaleva bi bila zabavna, če ne bi marsikoga spravila v zmojo ter ga obduno oškodovala.

V soboto je prinesel LDU zopet senzacijo. To pot je bila curiška borza na vrsti. Nedolžnejši dnevniki so promptno »not padli«. »Jugoslavija« je prinesla nove kurze, kakor sprejmeš neodvratljivo usodo. »Slovenec« je pa zavohal, da je med petkovimi in sobotnimi kurzi razlika. Saj so pri njem vedno bučno pazili, kako bi svetu dopovedali, da so demokraciji krivi, če naš kurz v Curihu pada. To pot pa takšno presenečenje! Če »Jugoslavija« spl. je pa »Slovenec« na straži! Ker je zunanje politična slava »Slovenca« precej zarjavela, — od Sarabonovih kolonij v Kilikiji pa do zadnje zadeve Male antante gre »Slovenec« vse narobe —, zato treba sedaj nekoliko postaviti svoje prevladnost v pravo luč. Pa ti res gre »Slovenec« in napiše svoj nedeljski šmonac: »Ta nenadni dvig kurza ima svoj vzrok v presoji mednarodnega političnega in gospodarskega položaja. Najbolje je delovala vest, da hoče Amerika odpustiti svojim evropskim dolžnikom polovico dolgov. Amerika in Japonska sta se sporazumeli, nprati je zato na dobre mednarodne kupčije na Kitajskem.«

Drugi dan vidijo gospodje blamažo. Vsa Ljubljana se jim smeje. Kako je prebrnemo, da bosta krita i »Slovenec« i LDU? Junaški »Novi Čas« je je takoj pogruntal, izmislil si je storilo, ki je pa nova blamaža. Pravi, da se je zgodil borzni švindele, češ, izkazalo se je, da senzacionalna vest LDU ni bila resnična. »Nekoli, ki ima sevela interva na tem, je potegnil dopisni urad. Poročevalce

in — Prepeluhova Oblačilnica. Tudi več drugih slovenskih trgovcev sem videl ter seve več slovenskih uradnikov in nameščencev, ki so nastavljeni pri pošti in železnici. Počutilo se dosti dobro. Tarnajo le nad veliko draginjo, ki dnevno narašča.

Iz Sombora sem posetil tudi ribarsko centralo v Apatinu, kjer sem v svoje veselo presenečenje našel sredi ribarjev župnika v p. g. Kleindinstu, ki mi je razložil vse, kar sem ga vprašal. Ker sem imel dovolj časa in svobode — moj poveljnik mi je dejal, naj je porabim ta čas ter mi je celo podelil poseben nalog, da grem preko Tekeša v Belje in Oslijek — tako, da sem se še istega dne prepeljal čez Donavo na drugo stran in se sešel pri gozlni upravi Tökös kar z dvema Slovencema: z inž. Šušteršičem, ki je šef vršči-merske gozdarne uprave, in g. Šuštičem iz Velikih Lašč, ki je računski pristav pri gozlni upravi Tökös. Oba sta mi v Tökösu razkazala vse znamenitosti, in to sobe, kjer sta bivala nemška cesarja in cesar Viljem, »belo koč« — lepo belo vilo, kjer je bilo Friderikovo zatočišče — peljala sta me tudi v revir Petraš, kjer sem obudoval lepe jelene in prekrasne pragozde, ki so res podobni onim, ki si jih predstavljamo pod tem imenom. Gospoda sta mi pokazala celo prostor, kjer je gosp. pokrajinski namestnik nedavno ustrelil lepega jelena. Obudoval sem lepe gozde, ki so »ustvarjeni za lov in ki so bili le lovni namenjeni.

(Konec prihodnj.)

(namreč Češki tiskovni urad) se ni zmotil, ampak tu je bil namen. To ni očitek osebju dopisnega urada, ker ne more sprejeti drugega, nego kar dobi. Objavljamo pa ta slučaj, da ljudje vidijo, kako se z borzo špekulira. Marsikdo, ki je na podlagi včerajšnje vesti sklenil pogodbo, bo odslej vedel, kaj so danes postale vesti celo javnih uradov.

Ta trditve »Novega Časa«, ki je obrekljiva za češki dopisni urad na Dunaju, je prosto zlagana. Istočasno se izgovarja dopisni urad, da se je zgodila transmissijska napaka. Krivi pa niso Čehi, ampak povračnost. Nočemo objavljati raznih uradnih nedostatkov, povedati pa smemo, da dopisnega urada ni nikdo potegnil in da so mu bili sporočeni pravi curiški kurzi brez vsake transmissijske napake. Po pomoti, ki je mogla le, ker v uradu ni dovolj kontrole, so tisti dobili borzno poročilo mesto od 26. novembra ono od 1. oktobra t. l.!

Politične beležke

— Klerikalni napuh. Pod tem naslovom odgovarja »Naprej« na klerikalno zahtevo, da bi morali ineti klerikalci in socialdemokrati enako številu zastopnikov v Delavski zbornici in piše: »Novi Čas«, klerikalni »list za delavce« (klerikalci imajo namreč svoje liste, enega in še več za zabitega kmeta, kakor sami pravijo, nekaj jih imajo za svoje burže in klerikalne uradnike, enega za delavce, drugega za tercijske inž.; in v vseh teh listih seveda pišejo tako, da paše tistim, katerim je list namenjen, vsi skupaj pa da pomagajo klerikalni politični »kukalici«; ta »Novi Čas« se torej silno napihuje od samega napuha ko pravi, da ima klerikalna JSZ v delavski zbornici v Ljubljani pravico do 17 članov in da bi jih socialni demokrati smeli imeti kvečjemu tudi le 17. Kakor vidite, so klerikalci zelo korajžni! Zahtevajte rajši kar vseh 50 članov zase in recite, da socialističnega razredno zavednega delavstva sploh ni več! Sklicevanje na število glasov pri volitvah je pa povsem prazno, gospodje, ker jih je 99 odstotkov klerikalnih glasov kmečkih gruntarskih, duhovniških in meniških, socialno demokratični glasovi (32.000) pa so vsi delavski! In zato ima socialistično delavstvo menda vendar pravico, zahtevati v Delavski zbornici pravico večine zase! V tercijskih zbornicah imate pa vi že itak 100 odstotkov večine! Kaj potem še hočete več?«

— Poljska v mali antanti? Poljski listi obirno komentirajo sporazum, ki se je pred kratkim sklenil med češko-slovaško in poljsko republiko. Proti sporazumu je izprva nastopala stranka bivšega ministrskega predsednika Vi-toša, sedaj pa je debata o tej zadevi razčistična zlasti vsled stališča demokratskih članov parlamenta, ki so se za sporazum odločno zavzeli. — Garancije za meje obeh držav zadovoljujejo po sodbi časopisja obe stranki. Češko-slovaška in poljska vlada priznava tudi vse pogodbe, ki sta je dolelej sklenili s sosednjimi državami. Najvažnejši uspeh češko - polske pogodbe pa je brezdvomno ta, da so se Poljaki s praškim dogovorom otresli maščobarske politike, katero je vodil bivši poljski zunanji minister Sapieha

Po svetu

— Sestanek Masaryka z avstrijskim predsednikom. Avstrijski zvezni predsednik dr. Hainisch se sestane v decembru s češko-slovaškim predsednikom Masarykom na gradu Lana. Sestanku se pripisuje velik političen pomen z ozirom na odnose med avstrijsko republiko in češko-slovaško državo. Še pred tem sestankom se bosta o medsebojnih zadevah obeh držav razgovarjala ministrski predsednik dr. Beneš in avstrijski kanceler dr. Schöner.

— Karel piše memoare. Kakor poročajo iz Zürichu, se je Karel Habsburg zadnje mesece svojega bivanja v Švici bavil s pisanjem svojih memoarov. Zdi se, da jih je že dovršil, ker brani del eden njegovih pristašev v Švici. Del teh spominov, ki se nanašajo na zadnjo fazo svetovne vojne in na razpad monarhije, je dal Karel na razpolago sotrudniku pariškega »Matina«. Julesu Sauerweinu, ki bo spis v kratkem publiciral.

— Asquith za revizijo versailskega miru. Prošle dni je v nekem govoru o vzpostavitvi Evrope znani angleški parlamentarec in član sedanje opozicije Asquith poudarjal, da potrebuje Evropa tri reči, če se hoče popolnoma obnoviti. Ti trije pogoji evropske obnove so: revizija versailske mirovne pogodbe, anulacija antantnih vojnihih dolgov in odstranitev carinskih meja.

— Francosko - italijanski konflikt v Washingtonu. Med voditelji francoske in italijanske delegacije na washingtonski konferenci je prišlo do zanimive kontraverze med italijanskim delegatom, zakladnim ministrom Schanzerjem in zastopnikom Francije, Briandom. Schanzer je očital Briand, da je Italija za razorožitev na kopnem zategadelj, ker je njena armada v razsulu. — Z ozirom na angleški brodovje pa je izjavil Briand časnikarjem to - le: »Če rabi Anglija svoje velike ladje za lov na sardine, potem rabi Francija podmornike za raziskovanje morske flore.«

— Svetovni socialistični kongres bo na predlog izvrševalnega odbora druge internacionale v decembru mesecu sklican v Bruselj. Kongres se bo bavil z vprašanjem edinstva vseh socialističnih delavskih strank ter o razorožitvi Evrope.

Prosveta

OTVORITEV SOKOLSKEGA GLEDALIŠČA V RADOVLJICI.

V nedeljo je imela Radovljica svoj slavnostni dan. Otvorila je novo gledališče. Ne-le zase, ampak tudi za vse okolice in za vso Gorenjsko. To se je videlo takoj pri otvoritvi; v soboto in nedeljo je bila sokolska dvorana nabit polna občinstva od blizu in daleč. Zanimanje za ta dogodek je bilo tako veliko, da so že v nedeljo popoldne prišli gostje s tovrstnim vlakom iz gorenjih krajev, kmetijsko ljudstvo pa na vozovih. Po mestu je bilo ves dan življenje.

Ob tej priliki so se sešli tudi zastopniki prosvetnih in dramatičnih društev, da se posvetujejo, kako pospešiti delo malih odsvetov. Zastopniki »Zveze kulturnih društev« iz Ljubljane so podali pregled dela in načrtov »Zveze« in so sprejeli želje drugih na znanje. »Zveza« bo poskrbela s sodelovanjem društev za repertoar in skušala podpirati male odre v vsakem oziru. V tem oziru pomeni sestanek v Radovljici korak naprej. Gosp. Špicar, ki je svojčas ustvaril Jesenicam lepo gledališče in je znal tudi v Radovljici premagati vse težave, je dal najboljši vzgled, kako je treba delati. On ima ljudski, pa tudi svoj repertoar. Tudi igra »K luči« je pokazala, kako je treba vzgajati ljudstvo z igrami. Pisatelj nam slika naš narod, ki se dviga iz sužnosti s svobodo — ob sokolski misli. Dva nasprotnika — Bič (tvoja pest) in Sladkost (kerkalkizem) ogrožata narodno svobodo. Igralo se je izvrstno in uspeh igre je bil velik. Radovljica je s tem pokazala kulturno središče Gorenjske in žeteli je, da jo vsi drugi zvesto posnemajo. Za Vičem je to drugi sokolski oder, ki nam obeta še mnogo lepega. Naj bi kmalu sledili še drugi. Prosvetno delo je najvažnejše in najhvalejnejše. To se je videlo pri predstavi, ki jo je občinstvo res uživalo. Bile je mnogo zaslužnega priznanja. Čestitamo g. Špicarju na uspehu!

V proslavo narodnega ujedinjenja na dan 1. decembra priredi, kakor že javljeno, ljubljanska sekcija Udruženja jugoslovanskih novinarjev slavnostni koncert v veliki dvorani hotela »Union«. To je prva prireditev pod okriljem naše novinarske organizacije, odkar ta obstoja v svobodni državi. Zato je tembolj značilna in hvaljevredna, da bo ta prireditev v resnem okvirju in v proslavo dneva, ki je v naši narodni zgodovini velepomemben. Od tega dne začenja razmah pristne narodne organizacije v raznih panogah, ki prej, pod tujim režimom, niso mogle doseči primernege zasnovanjanja, še manj pa na neodvisni narodni podlagi. Zanimljivo bo ta koncert tudi zaradi tega, ker so vsa ljubljanska pevška društva pristala na to, da nastopijo ta večer. Koncert bo tako predstavljal nekako revijo napredka naših najboljših pevskih korporacij. Obenem pa bo koncert vsled pestrosti programa, pri katerem sodelujejo tudi izborne solistične moči, tudi manjša slika naše zborove in solistične, umetništvo in narodne, glasbene literature. Zato smo prepričani, da bo ta slavnostni koncert, ki naj se v bodoče, pod okriljem naših podjetnih novinarjev, morda razvije v tradicionalno proslavo našega ujedinjenja, od vseh oficijelnih in neoficijelnih narodnih krogov množično obiskan. Vstopnice in sedeži so že v predprodaji v trafikih v Prešernovi ulici nasproti pošte. Da se izognejo naplavi pri blagajni ta večer prireditve, je priporočati, da si posetniki koncerta nabavijo pravočasno vstopnice in sedeže.

II. Slovanski večer. Kakor smo že poročali, priredi jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadrani« v Ljubljani v soboto, dne 3. decembra, v zgornjih prostorih Narodnega doma II. Slovanski večer z akademijo in plesom. Pri slavnostni akademiji sodelujejo iz prijaznosti člani kr. narodnega gledališča gg. Zahthey, Putjata, Balatka, gđc. Šterkova, z. Honerlein ter dva člana »Jadrana« — konservatorista. Poleg svojega nastopa pripravila g. Putjata posebno točko, ki bo priletno iznenadila naše goste. Po akademiji se vrši ples. Ker je prireditev namenjena v prid društveni knjižnici in za nabavo opreme v novem domu omenjenega društva, ki se gradi na vrtu Narodnega doma, upamo, da bo naše napredno, akademsko društvo »Jadrani« naklonjeno občinstvo, v veliki meri se odzvalo našemu povabilu. Društvo, ki smatra za svojo prvo dolžnost, vršiti med narodom prosvetno delo, potrebuje dovolj gromotnih sredstev, zato priredi omenjeno prireditev pod pokroviteljstvom ge. Franje dr. Tavčarjeve, ge. dr. Žerjave in ge. dr. Zarnikove. Vstopnina k prireditvi je: za osebo 15 dinarjev, rodbinska vstopnica za tri osebe 30 dinarjev, za akademike 5 dinarjev. — Vstop je dovoljen samo proti vabilu.

70letnica skladatelja p. Hugolina Sattnerja. V nedeljo je praznovan eden najodličnejših naših skladateljev, p. Hugolin Sattner, sedemdesetletnico svojega rojstva. Imenovan Glasbene Maticе je čestitil jubileantu g. ravnatelj Matej Hubad. Še vedno čilavemu in delavnemu skromnemu molstru-umetniku kličemo tudi mi: »Na mnoga leta!«

CLAUDE FARRERE:
Morski ropar
(La Flibustier des Mers.)
Roman.

Potem pripoveduje Ludvik Guénolé svojo lastno povest, ki je dovolj enostavna. Pri koncu pa pravi:
«Se predno si zavzel Ciudad Real, da celo, še predno je bila naša galijona zavzeta, so ti tvoji drugi čini že na stečaj odprli Velika vrata v naše staro mesto. Seveda, Kerdoncuffovi so še dolgo mrmrali in ti prisegali maščevanje, ker niso hoteli priznati, da si pobil njihovega Vincenta v poštem dvoboju. Toda te marnje so morale takoj utihniti. Ko se je zaporedoma izvedelo, kakšne bitke si pridobil in kakšna velikanska premoženja smo zaplenili, in ko je dobri naš vitez Danycan prešel zlatnike, ki so se pričeli po tvojih menjicah kopičiti v njegovih skrinjah, je bilo tega mrmranja in drugega obrekovanja vedno manj in tvoja hrabrost je postala prisilovna. Od tega časa naprej je samo eno mnenje po Saint Malo-u, da te ne zadene nikakršna krivda, v najslabšem slučaju kvečemu ta, da nisi imel sreče in da si pač v prepiru z mečem sunil nekoliko bolj. Pozneje pa, ko sem pristal v luki z našo veliko galijono, se je sli-

šal »mo en vsiklik: Zakaj ni prišel tudi t. m. aži! Tristo dečkov te je pričakovalo in skoraj plakali so za teboj, da te niso mogli dvigniti zmagovalno na svoje rame in te ponesti v mesto!
«O, ho!» se čudi Tomaž in je prav zadovoljen.
«In Kerdoncuffovi nikakor več ne mislijo na to, da bi ti delali kakršne koli sitnosti, marveč se bodo smatrali za počaščene, če postaneš njihov sorodnik in če se oženiš z Anomarijo. Kar se pa nje tiče, še itak ne veš, kako se jej je zgodilo...»
«Molči vendar», zašepeta Tomaž in prekine Guénoléja sredi pripovedovanja z naglo kretnjo, ki je Louis izprva ne razume.
Oba molčita nekaj hipov, Louis začuden, Tomaž pa v skrbi, kar se odpro vrata kapitanske kabine in iz nje stopi krasotica in prava dama.
To more biti le Juana. Tu prihaja v najsijajnejšem nakitu, v sijajnem odelu iz razkožnega, v vseh barvah se prelivačočega tafta in v vrhnji halji iz brokata, nekoliko odprti nad grudmi, da se blešči beli životek iz najfinjših čipk. Ko pogleda Guénolé njen obraz, si na tihem prizna, da še ni videl tako krasnega in zapeljivega. In njena postava je bila, kakor postava kraljice.

«Strela,» vsiklikne Tomaž in je zopet veder, «pa saj je že tu, baš ta hip, ko ti pripovedujem o njej. Pristopite, gospodarica moja ljuba in dovolite, da vam predstavim svojega ljubega brata in najdražjega tovariša, o katerem sem vam že tolikokrat pripovedoval. To je on sam, moj Louis Guénolé, ki se je pravkar vrnil iz Saint Malo-a.»
Guénolé pa se brez odloga globoko prikloni in se na tihem čudi, kedaj se je Tomaž naučil govoriti tako, kakor bi rožice sadil. Dama se mu zahvali z lahkim in prijaznim poklonom svoje lepe glavi. Na to pa nagovori Louisa brez vsake zadrege in kakor da ga pozna že dolgo: «Oj, gospodine moj, prav radostna sem, da vas spoznam, in zares sva s Tomažem že oba težko pričakovala, da pridete... Ali prinašate dobrih novic? Ali se bomo kmalu mogli odpraviti v vašo domovino, ki bi jo jaz že prav rada spoznala in ki jo že vnaprej občudujem in se jej divim...»
2
«Ti nameravaš torej, je pozneje vprašal Louis Tomaža, »ti torej nameravaš vzeti deklico seboj v Francijo?»
«I seveda, kaj pa drugega?» mu odgovori Tomaž, imenovan Jagne. Ni on ni Louis nista odslej o tej stvari več spregovorila besedice, kajti oba sta čutila, da se z besedami

tu ne da nič pomagati in nič spreminjati in da vlada nad njima tajna tuja sila, ki je močnejša ko katera koli volja.
Povratek v domovino je bil zares že blizu. Še osem dni, in »Lepa podlasica« naj bi se z razpetimi jadril obrnila domači luki nasproti...
Louis Guénolé že z vso močjo pospešuje delo, da se »Lepa podlasica« iznova opremi za dolgo potovanje. Previden je — pomorščaki so običajno previdnejši, ko mati Previdnost sama — zato je tudi pri odhodu iz Francije poskrbel, da je vzel na drugi fregati — na novi — dvojno število moštva s seboj. Nova fregata bo torej še nadalje lovila po vodah Zapadne Indije, v največjo korist viteza Danycana, »Lepa podlasica« se pa vrne in prinaša domov kapitana Tomaža in prijatelja Ludvika Guénoléja, ki je postal zopet poročnik. Ludvik je namreč pristal le na to, da sicer zapusti še enkrat svojo nad vse ljubljeno Bretanjo, kjer poseduje sedaj lepo hišico v mestu in pred mestnimi vrati dovolj zemlje in posestvo, pridobljeno z vplenjenimi zlatniki iz galijone in drugod. Ni se pa hotel obvezati, da bi šel iznova na lov. Zaman je prekanjeni armator, ki je znal dobro ceniti takšne podjetne dečke in ki si je hotel za vsako ceno pridobiti tega že skoraj tudi

slavnega poročnika Ludvika Guénoléja, zaman je torej poskušal pridobiti tega moža za nova podjetja z mnogimi lepimi obljubami in pokloni. Ludvik Guénolé je sprejel le to, da spravi novo ladjo na Tortugo, kjer jo pusti pod zapovedništvom posebnega v to svrhu najetega kapitana, ki se že tudi popelje z ladjo z njim tja, sam pa da se takoj vrne na krov stare »Lepe podlasice«. Ker ni mogel doseči za enkrat ničesar več, je vitez Danycan pristal tudi na to. Sicer je pa bil sposoben možakar, ki je iz srca privoščil vse najboljše tema dvema dečkoma, Tomažu in Ludviku, katerima je, kakor je sam često naglašal, dolžan skoraj vse svoje bajno bogastvo, in zlasti to, da je danes najbogatejši med vsemi maloneškimi podjetniki.
«Torej kako, dragi moj Ludvik,» mu pravi, »dvakrat hočeš sedaj premeriti ocean, sem in tja, samo zato, da pripelješ našega Tomaža domov? Kaj ne misliš, da bi znal on tudi sam...»
«O pač, bog mu pomagaj,» odgovori Ludvik živahno, pri tem pa obrača svoj širokokrajnik v rokah, »seveda zna on vse to sam tudi prav dobro. Toda prisegel sem, gospod, in če se prisega ne držim, jo prelomim...»
(Dalje prihodnjik.)

Za Miklavža kupujte knjige Tiskovne zadruge
v Prešernovi ulici nasproti glavne pošte.

MALI OGLASI
stanejo do 20 besedi Din. 3—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, dopisovanje, nepremičnine do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakmah.) Na vprašanja se odgovarja le, ako je vprašanju priložena znamka za odgovor.

SLUŽBE
MARLJIVA GOSPODIČNA
izpitolom meščanske kole. polnoletna, išče službo kot začelnica v kakšnem uradu, tudi k pošti; v mestu ali na deželi. Ponudbe je poslati pod »Slovenka« na upravnistvo »Jutra«. 1918
Potrebujemo izurjene USNJARSKE POMOČNIKE, veče vsem delom. Vožnja se povrne. Stanovanje prosto. Humanič, Sarajevo, poštini predal 43. 1955
MIRNI IN SOLIDNI GOSPOD 1953
išče meblorano sobo. Ponudbe pod »Ceb« na upravo »Jutra«.
PRODAJAM
ENONADSTROPNA HIŠA
v štirih stanovanjih in malim vrtom v Ljubljani, na lepem krasnem prostoru, se takoj prodaja. Kupec ima takoj stanovanje. Vprašanja naj se naslovijo pod šifro »Ugodna prilika«, poštom ležeče, glavna pošta Ljubljana. 1920
ZELJE PRODAJA
+ glavah (sladko), zdravo, več vagonov po K 520— za meter, postavno kolodvor Zagreb v zaprtih vagonih. Novak, Zagreb, Maksimirska cesta 64. Telefon 20-60. 1925
Različne dobro ohranjene STELAŽE IN OMARE za trgovino se prodajo. Naslov poro uprava »Jutra«. 1936
PRODA SE
zlata damska ura z drobnim pokrovom, zlata damska ovrta na verižici in zlat damski prstan z briljantom. Povprašanje: Rimska cesta šte. 23, Savinšek, med 1/2.—1/3. uro.
POSNEMALNIK ZA MLEKO
«Alfa Separator», model »Colibri«, rabljen, a še komple-

Izvežbano
strojepisko
veščo popolnoma tudi slovenske in nemške stenografije, sprejmeta takoj dr. Josip Furlan in dr. Vladimir Křeš, odvratnika v Ljubljani, Sedna ulica št. 1. 1964

Inženier dr. Miroslav Rasal
oblastvene poverjen
stavbeni inženier
Ljubljana
Hilanderjeva ulica št. 7.
Specialne stavbene podjete za betonske, železobetonske in vodne gradnje.
Izrada vodnih sil.
Dre veliki zbirki znank vseh delov sveta se ceno prodaja. Naslov v upravi »Jutra«. 1961

KROJAČI, TRGOVCI, POZOR! 1948
Sprejmemo se vsa v krojaško stroko spadajoča dela, s prvimi krojaškimi meštri, po najnižji konkurenčni ceni. Naslov poro uprava »Jutra«. 1963
VZAME SE V NAJEM
še obstoječo strojarano, ako mogoče z vodno silo, ovent, prostor, kjer bi se lahko dobitna obrt izvrševala, katera pa mora imeti vodno silo. Naslov poro uprava »Jutra«. 1963

Damsko, moško in otroško modno blago
1636
C. J. HAMANN
Mestni trg 8.

L. Mikuš
Ljubljana
Mestni trg 15
izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic.
1657 Popravila točno in solidno!

FR. FAGANEL, CELJE
Gospodsk. ulica 26
USNJE
vseh vrst po najnižji dnevni ceni. 1875
Prepričajte se!

Priporočamo
knjige za mladino:
Ilika Washtetova, Pravilice. Z večbarvnimi slikami. Vez 40 K, po pošti 2 K več.
Habberton-Serli, Bob in Tedl. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 30 K, po pošti K 240 več.
Čika Jova Zmaj-Građnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti 1 K več.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

ERJAVEC & TURK
1771
»pri Zlati lopati«
trgovina z železnino
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7
nasproti križevniške cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je gospod
Avgust Tomažič
veletrgovec in posestnik v Ljubljani,
v nedeljo, dne 27. t. m. ob 8. uri zjutraj po daljšem hiranju bogu vdani mirno preminul, star 59 let.
Pogreb dragega rajnika bo v torek, dne 29. novembra 1921. ob 4. uri popoldne iz mrtvaške veže obče javne bolnišnice (Zaloška cesta) na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih župnih cerkvah.
V Ljubljani, dne 27. novembra 1921.
Žalujoče sorodstvo.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tovorni avto
trilonski, v dobrem stanju, trdke GRAF & STIFT se prodaja. — Vprašanja pod »Tovorni avto« na upravo »Jutra«. 1936

Kapital: K 20.000.000
SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
Rezerve okrog K 6.000.000
PODRUŽNICE: NOVO MESTO IN RAKEK LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1 IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE
DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.